

MATEMATIČNI IZVOR POVESTI O TRIGLAVEM ZMAJU, PESMI O PEGAMU, APOKALIPSE IN RABELAISEVIH ANAGRAMOV

Sekvenca števil 666—1000 v sedmiškem in 999—1000 v desetiškem sistemu ni le matematična osnova za Apokalipso, kjer zmaju (hudiču), označenem s številom zveri, 666, sledi 1000-letno kraljestvo, ampak tudi izvor pravljič o triglavem zmaju in pesmi o Pegamu s tremi glavami, katerih krajnji dve sta hudičevi. Podobno je tudi z gematričnimi števili 66 in 99 v Rabelaisevih anagramih, NASIER in M. ALCOFRIBAS, s katerima se je stari satirik predstavil kot 'drugi zmaj'.

The sequence of numbers 666—1000 in the heptad and 999—1000 in the decimal system is not only the mathematical basis of Apocalypse, where dragon with its number of beast, 666, is followed by the millennial reign, but also the source of the three-headed dragon and Pegam's three heads in Slavic tales and poems. From the same source are also the gematric numbers 66 and 99 in Rabelais' anagrams NASIER and M. ALCOFRIBAS, presenting the old satirist as the 'another dragon'.

Triglavi zmaj iz pravljič slovenskega sveta od Slovenije do Rusije kakor tudi Pegam s tremi glavami iz slovenske narodne pesmi imata isti matematični izvor kakor zver iz Janezovega Razodetja.

Apostol Janez označuje zver s številom 666, imenovanim tudi število zveri.¹ Njegovo razodetje je pesniško videnje, osnovano na sekvencah v štetju po dveh sistemih. V sedmiškem sistemu številki 666 sledi številka 1000, prav tako kakor v desetiškem sistemu številka 1000 sledi številki 999.² Janez prerokuje, da bo angel premagal zver,³ imenovano tudi zmaj,⁴ stara kača, hudič in satan,⁵ in jo vrgel v brezno, nakar da bo nastopilo tisočletno kraljestvo Kristusovo.⁶

Probračanje številk 666 in 999, katerima v obeh sistemih sledi številka 1000, je prikazano v Razodetju kot preobračanje zveri, ko jo angel vrže v brezno. Vendar tega preobračanja ni mogoče videti v hebrejskih, grških in rimskih številkah, ki so bile v rabi po deželah Sredozemlja v Janezovem času. Lahko sklepamo, da je ta matematični kuriozum prišel iz Indije, ki je takrat že poznala ničlo in številke, podobne poznejšim arabskim.

¹ Kdor je bister, naj izračuna število zveri: je namreč število človeka. To število pa je šeststo šestinšestdeset. (Razodetje 13: 18)

² Kurent T., O številu zveri. — *Tretji dan*, april 1987, 12—13; isti, Numerical Sequence of the Number of Beast and of the Thousand Years Reign. — Poslano v *Catholic Biblical Quarterly* (Washington, D. C.), aprila 1987.

³ Nato sem videl zver, ki je izhajala iz morja. Imela je deset rogov in sedem glav (Razodetje 13: 1). 'Sedem glav' in 'deset rogov' še spominja na sedmiški in desetiški sistem.

⁴ Nato se je na nebu prikazalo drugo znamenje: glej, velik zmaj /.../, ki je imel sedem glav in deset rogov /.../ (Razodetje 12: 13). Glej opazko pri opombi 3.

⁵ Nato sem videl angela /.../ (Razodetje 20: 1) Ugnal je zmaja, staro kačo, to je hudiča in satana, in ga zvezal za tisoč let (Razodetje 20: 2).

⁶ Nato ga je vrgel v brezno, ga tam zaklenil in zapečatil vhod nad njim, da ne bi več zapeljeval narodov, dokler se ne dopolni tisoč let. (Razodetje 20: 3) /.../ Videl sem vse tiste, ki niso bili molili zveri/.../ Oživel so in kraljevali s Kristusom tisoč let. (Razodetje 20: 4).

Lahko sklepamo tudi, da je predstava o zmaju s tremi glavami na treh vratovih, ki jih ni težko videti v številkah 666 in 999, prišla iz istega izvora. V ruski pravljici Dobrinja Nikitič spravi zmaja Goriniča ob njegove tri glave.⁷ V slovaški pravljici imajoi tri kraljičine za može zmaje s šestimi, z devetimi in z dvanajstimi glavami. V drugi slovaški pravljici nastopa zmaj s tremi in z dvanajstimi glavami.⁸

Motiv zmaja s tremi glavami je vizualna analogija s tremi šestkami oziroma devetkami; v zmajih s šestimi ali z devetimi glavam se ohranja spomin na šestice in na devetice, ki so tako podobne glavam na dolgih vratovih. Dvanajst je samo poznejša inercija multipliciranja.⁹

V slovenski narodni pesmi *Pegam je imel glave tri*¹⁰ mati podučuje Lambergarja:

Ko bo Pégam šel nad té,
On imel bode tri glavé.¹¹
Hudiča ima Pegam dva,
Premagal bodeš ti obá,
Li glej, da te ne zapelá.
Ak bodeš videl tri glavé,
Dve krajne njemu pust obé,
Na sredno naj ti sabla gré.¹²

Mogoče je preveč, če vidim spomin na sedmiški sistem v verzih:

V štali imaš konjčka berziga,
K' ni sedem let iz štale bil.¹³

Mogoče je preveč tudi, če vidimo spomin na številki 99 in 100 verzih:

Tako mu cesar govori:
»Kaj hočeš pa plačila ti?
Al hočeš sto belih gradov?«
»Naj jih le, svetli cesar, bo
devetdeset ino devet,
De pa še več štuvenja bo.«¹⁴

Vsekakor pesem govori, da Lambergarjev konjič »ni sedem let iz štale bil«, ne pa, na primer, štiri leta. Vsekakor v pesmi cesar ponuja »sto belih gradov«, Lambergarju pa jih je dovolj »devetdeset ino devet«, ne pa na primer, sto sedemnajst oziroma sto šestnajst.

Glede števil 99 in 100, ki ju omenja naša pesem, lahko rečemo, da sta bili znani v podobni zvezi tudi na Francoskem, potem ko je Evropa spoznala

⁷ O Dobrinji Nikitiču in zmaju Goriniču. — *Ruske pravljice*, Mladinska knjiga, Ljubljana 1964.

⁸ Lomiles. — *Slovaške pravljice*, Mladinska knjiga, Ljubljana 1956, in Dobri strelec, *prav tam*.

⁹ Glej tudi: Afanas'ev, št. 124.

¹⁰ Strekelj K., *Slovenske narodne pesmi*, 1. zvezek, CZ, SM, Ljubljana 1895—1898: Pegam in Lamberger, 15. (Gorenjska), 112. vrstica.

¹¹ *Prav tam*, 15. (Gorenjska), 55. vrstica.

¹² *Prav tam*, 13. (Gorenjska) a. Vodnikova redakcija iz l. 1807, 72. vrstica.

¹³ *Prav tam*, 14. (Gorenjska), 34. vrstica.

¹⁴ *Prav tam*, 14. (Gorenjska), 83. vrstica.

arabske številke.¹⁵ Francois Rabelais je številki 66 in 99 skril kot gematrični vsoti v svojih anagramih.¹⁶ S kódo zahodnoevropske abecede njegova anagrama M. ALCOFRIBAS in NASIER veljata 99 oziroma 66:

A	1	N	14	M	13	N	14
B	2	O	15	A	1	A	1
C	3	P	16	L	12	S	19
D	4	Q	17	C	3	I	9
E	5	R	18	O	15	E	5
F	6	S	19	F	6	R	18
G	7	T	20	R	18		
H	8	U	21	I	9		66
I	9	V	22	B	2		
J	10	W	23	A	1		
K	11	X	24	S	19		
L	12	Y	25				
M	13	Z	26		99		

Stari satirik se je gematričnim številka 66 in 99, katerima sledi v sedmiškem in desetiškem sistemu številka 100, ponorčeval iz Apokalipse tako, da je samega sebe predstavil kot 'drugo zver'¹⁷ in kot krivega Preroka. 'Druga zver' ima namreč 'dva rogova, podobna jagnječjim'. Številke 66 in 99 res spominjajo na par zviti ovnovih oziroma kozlovih rogov.¹⁸

¹⁵ Arabske številke je Evropi predstavil Leonardo Fibonacci (1180?–1250) s knjigo *Liber abaci*.

¹⁶ Kurent T., La signature géométrique de Rabelais par les nombres 66 et 99. — *Acta neophilologica* XIX, Ljubljana 1986.

¹⁷ Nato sem videl drugo zver, ki se je vzdigovala iz zemlje: imela je dva rogova, podobna jagnječjim, govorila pa je kakor zmaj (Razodetje 13: 11).

¹⁸ *Sveto pismo nove zaveze*, jubilejni prevod ob štiristoletnici Dalmatinove biblije, prevaja ovnove oziroma kozlove rogove z jagnječjimi in komentira 'drugo zver' takole: »Druga zver, ki je v službi prve, bo krivi Prerok (prim. Raz. 16: 13; 19: 20; 20: 10)«.